

A. Declercq, B. Vermeulen
 Katholieke Universiteit Leuven, LUCAS

SITUERING

- Niet vanzelfsprekend om diagnose van depressie bij ouderen te stellen → 'gemaskeerde depressie'
- Gezondheidsenquête van 2008: globale prevalentie voor depressieve problemen in Vlaams Gewest
 - 13% bij 65 tot 74-jarigen
 - 10% bij 75+'ers
- Vlaamse Ouderen Zorg Studie: longitudinaal onderzoek naar zorgtrajecten bij kwetsbare ouderen die thuiszorg gebruiken
- In opdracht van de Vlaamse Minister van Welzijn Volksgezondheid en Gezin

DESIGN

Steekproef

Kwetsbare ouderen die professionele thuiszorg gebruiken: 487 ouderen en 320 van hun centrale mantelzorgers & koppeling informatie ouderen en mantelzorgers

Design

Screening door thuiszorgorganisaties

Selectiecriteria ouderen:

- Voldoende het Nederlands beheersen
- In 1 van de 8 geselecteerde regio's verblijven
- Ouder dan 64 jaar zijn
- Minstens psychisch onwelbevinden of geheugenproblemen ervaren
- Thuiszorg gebruiken

Bevraging positief gescreeende ouderen:

- gestandaardiseerde vragenlijst
- face-to-face bevraging ouderen door peer-interviewers
- schriftelijk invullen door mantelzorgers

Instrumenten

Ernst van depressieve gevoelens: gemeten bij ouderen door *Geriatric Depression Scale* met 15 items

FIGUREN

Antwoordverdelingen voor de items van de GDS15

Positieve items uit de GDS-15	% nee
Voelt u zich energiek?	42
Bent u innerlijk tevreden met uw leven?	16
Voelt u zich meestal wel gelukkig?	12
Hebt u meestal een goed humeur?	10
Vindt u het fijn om te leven?	7

Negatieve items uit de GDS-15	% ja
Blijft u liever thuis dan uit te gaan en nieuwe dingen te doen?	69
Bent u met veel interesses en activiteiten opgehouden?	60
Hebt u het gevoel dat u meer moeite heeft met het geheugen dan anderen?	48
Bent u bang dat u iets naars zal overkomen?	42
Hebt u het gevoel dat uw leven leeg is?	28
Verveelt u zich vaak?	25
Voelt u zich nogal waardeloos op het ogenblik?	23
Voelt u zich vaak hopeloos?	19
Denkt u dat de meeste mensen het beter hebben dan u?	19
Hebt u het gevoel dat uw situatie hopeloos is?	17

Ernst van depressieve gevoelens volgens GDS15-score

Ernst van depressieve gevoelens	Score op GDS	Totaal (n= 433)
Minimaal	0-4	n= 279 (63%)
Mild	5-8	n= 116 (26%)
Matig	9-11	n= 32 (7%)
Ernstig	12-15	n= 16 (4%)

RESULTATEN

1. Wat is de ernst van depressieve gevoelens?

- Vorm van depressieve gevoelens:
 - minimaal → 63%
 - mild → 26%
 - matig → 7%
 - ernstig → 4%

2. Hoe gaan depressieve gevoelens samen met sociale contacten?

Ouderen:	kinderen	kleinkinderen
wil minder contact	0%	1%
voldoende contact	92%	76%
wil meer contact	8%	23%

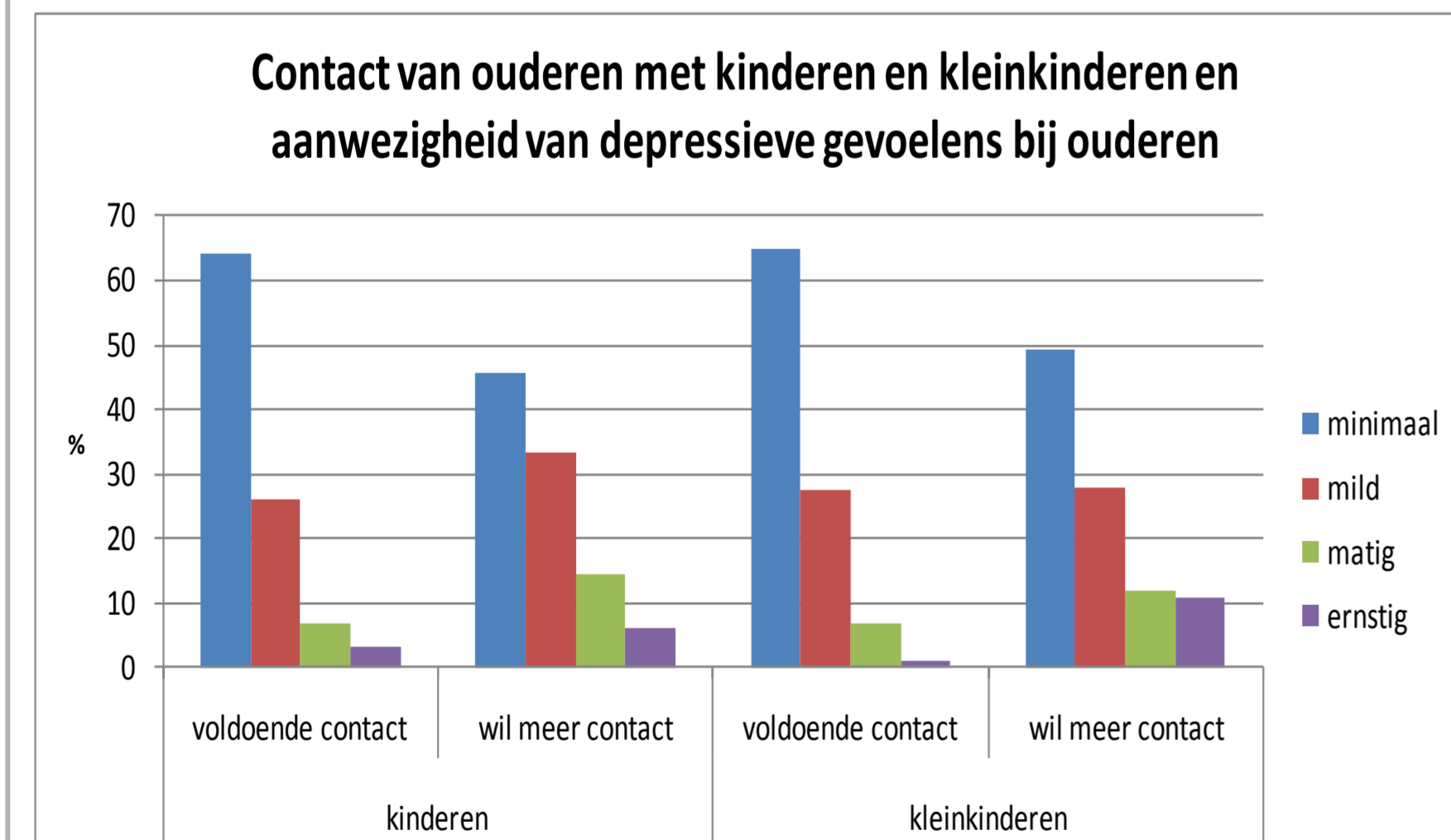
➔ Ouderen die hun kinderen of kleinkinderen meer willen zien, hebben vaker ernstigere vormen van depressieve gevoelens.

Mantelzorgers:	familie	vrienden
minder contact	15%	26%
evenveel contact	72%	71%
meer contact	13%	3%

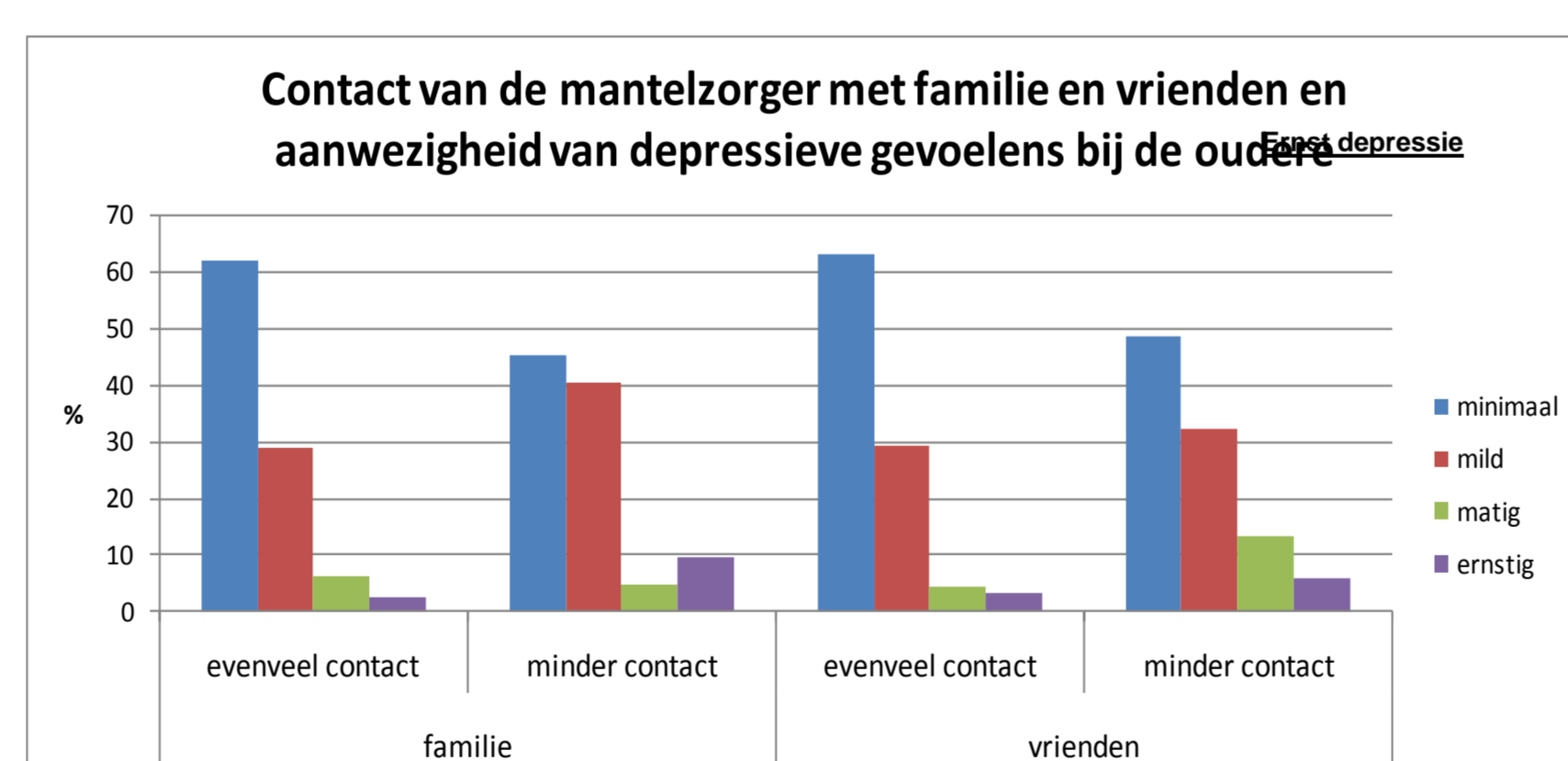
➔ Mantelzorgers die hun familie of vrienden minder zien sinds ze zorgen voor de oudere, zorgen vaker voor een oudere met ernstige depressieve gevoelens

Besluit

Onvoldoende sociale contacten gaan samen met ernstigere depressieve gevoelens

Vindt u dat u genoeg contact heeft met uw kinderen / kleinkinderen of zou u meer of juist minder contact met hen willen?

Heeft u het gevoel dat u uw familie / vrienden minder vaak of juist vaker ziet sinds u zorgt voor de oudere?

AANBEVELINGEN

Aanbevelingen voor het werkveld

- Competenties aanleren om depressiviteit bij gebruikers op te sporen en efficiënt in kaart te brengen
- Instrumenten opleggen om dit op een efficiënte en betrouwbare manier in kaart te brengen
- Basisprincipes van begeleiding van mensen met depressie kunnen hanteren
- Ernstig depressieve en suïcidale mensen kunnen verwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening

Aanbevelingen voor de overheid

- Inzetten op sensitieve, laagdrempelige vroegdetectie van depressieve gevoelens
- Thuiszorgorganisaties risicofactoren bij ouderen laten monitoren
- Sociaal weefsel rond ouderen en mantelzorgers op lokaal niveau ondersteunen

CONTACT

Naam: Prof. dr. Anja Declercq
 Bram Vermeulen

Werkadres: Kapucijnenvoer 39
 3000 Leuven

Telefoon: 016/ 33 69 10

E-mail: anja.declercq@med.kuleuven.be
 bram.vermeulen@med.kuleuven.be

